

2000 ÉV A DUNA MENTÉN. A KÖZÖS MÚLTBÓL A KÖZÖS EU-JÖVŐBE

A „Fejezetek a Duna-medence történetéből” című nemzetközi tudományos konferencia előadásainak/tanulmányainak és pódiumbeszélgetésének szerkesztett anyaga.

Pécs, 2002. május 16–19.

2000 Jahre entlang der Donau. Aus der gemeinsamen Vergangenheit in die gemeinsame EU-Zukunft

Schriftliche Fassung der Studien und Vorträge der internationalen wissenschaftlichen Konferenz „Ausschnitte aus der Geschichte entlang der Donau”

Pécs/Fünfkirchen, 16–19. Mai 2002

Pécs, 2003

Tartalomjegyzék

Előszó	9
<i>Huszár Zoltán</i> megyei múzeumigazgató, Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága (Pécs)	
<i>Diether Kramer</i> gyűjteményvezető régész, Landesmuseum Joanneum (Graz)	
<i>Othmar Pickl</i> ügyvezető titkár, Historische Landeskommission für Steiermark (Graz)	
<i>Somogyvári Imre</i> tiszteletbeli konzul, Osztrák Köztársaság Tiszteletbeli Konzulátusa (Pécs)	
 A konferenciát köszöntik:	
<i>Szili Katalin</i> , a Magyar Köztársaság Országgyűlésének elnöke	11
<i>Benita Ferrero-Waldner</i> , az Osztrák Köztársaság külügyminisztere	12
<i>Kékes Ferenc</i> , a Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke	13
<i>Günter Birbaum</i> , az Osztrák Köztársaság budapesti nagykövete	14
 <i>Pap Norbert – Tóth József – Wilhelm Zoltán:</i>	
A régió-kialakulás folyamata a Duna mentén	17
<i>Visy Zsolt:</i>	
A Duna szerepe és jelentősége a római kori Kárpát-medencében	27
<i>Diether Kramer:</i>	
Népek és kultúrák a Duna és Dráva között	35
<i>Font Márta:</i>	
Zarándokok, keresztesek és kereskedők a Duna mentén a 11–13. században	39
<i>Peter Krenn:</i>	
A grazi vértet szerepe a török támadások elhárításában	47
<i>Wilfried Hartleb:</i>	
A dunai iskola – a késő-középkori kultúra virágkora a Duna mentén	55
<i>Othmar Pickl:</i>	
Stájerország érdemei Szlavónia és Baranya visszafoglalásában 1684 és 1688 között	59
<i>Radovan Ivančević:</i>	
Közös múlt – közös jövő. Hét tétel	77

<i>Ózer Ágnes:</i>	
Újvidék városfejlődésének közép-európai multikulturális történelmi meghatározói	81
<i>Gál Zoltán:</i>	
A Duna menti „régió” törésvonalai: a Duna szerepe Közép- és Délkelet-Európa történeti- és térfejlődésében	87
<i>Huszár Zoltán:</i>	
A Dunagőzhajózási Társaság (DGT) helye és szerepe Közép-Európában a 19-20. században	113
<i>Ormos Mária:</i>	
A mezőgazdaság válsága és a dunai államok az 1920–1930-as években	123
<i>Tilkovszky Loránt:</i>	
A nemzetiségi identitás megőrizhetőségének problémái Magyarországon a 20. században	133
<i>Hellmuth Strasser:</i>	
A Duna Bizottság – Egy sikeres együttműködés története	143
<i>Hajdú Zoltán:</i>	
A magyarországi Duna-völgy területfejlesztési kérdései	153
<i>Mirko Pak:</i>	
A szomszédos országok hatása Szlovénia határmenti területeinek regionális fejlődésére	165
<i>Gerhard Schüsselbauer:</i>	
A Duna, az „Európa”-eszme és az EU bővítése	175
Pódiumbeszélgetés	181
Téma: Kulturális, tudományos és oktatási kapcsolatok az EU-ban, valamint a kisebbségek helyzete Magyarországon	
Meghívott beszélgetőpartnerek:	
<i>Ludwig Rader, Barics Ernő, Andrassy György, Begovác Rózsa, Frank Gábor, Kosztics István, Pavlov Milica</i>	
A konferencia zárása, összefoglalása	207
<i>Huszár Zoltán, Somogyvári Imre</i>	

Inhaltsverzeichnis

Vorwort	213
<i>Zoltán Huszár</i> Museumsdirektor, Direktion der Museen des Komitates Baranya (Pécs)	
<i>Diether Kramer</i> Chefarchäologe, Landesmuseum Joanneum (Graz)	
<i>Othmar Pickl</i> Geschäftsführender Sekretär, Historische Landeskommission für Steiermark (Graz)	
<i>Imre Somogyvári</i> Honorarkonsul, Honorarkonsulat der Republik Österreich (Pécs)	
Grußwort	
<i>Katalin Szili</i> , Präsidentin des Ungarischen Parlaments	215
<i>Benita Ferrero-Waldner</i> , Bundesministerin für auswärtige Angelegenheiten der Republik Österreich	216
<i>Ferenc Kékes</i> , Präsident der Generalversammlung des Komitates Baranya	217
<i>Günter Birbaum</i> , Botschafter der Republik Österreich in Budapest	218
<i>Norbert Pap – József Tóth – Zoltán Wilhelm:</i>	
Der Entstehungsprozess einer Region im Donautal	221
<i>Zsolt Visy:</i>	
Rolle und Bedeutung der Donau im Karpatenbecken zur Römerzeit ...	233
<i>Diether Kramer:</i>	
Völker und Kulturen zwischen Donau und Drau	241
<i>Márta Font:</i>	
Pilger, Kreuzfahrer und Händler entlang der Donau im 11– 13. Jahrhundert	247
<i>Peter Krenn:</i>	
Der Grazer Harnisch in der Türkenabwehr	253
<i>Wilfried Hartleb:</i>	
Die Donauschule – Spätmittelalterliche Kulturblüte an der Donau	261
<i>Othmar Pickl:</i>	
Die Verdienste der Steiermark an der Rückeroberung von Slawonien und der Baranya 1684 bis 1688	265

<i>Radovan Ivančević:</i>	
Gemeinsame Vergangenheit – gemeinsame Zukunft. Sieben Thesen	283
<i>Ágnes Ózer:</i>	
Multikulturelle historische Faktoren der Stadtentwicklung von Novi Sad im Mittelalter	287
<i>Zoltán Gál:</i>	
Bruchlinien in der Region Donautal: die Rolle der Donau in der mittel- südosteuropäischen historischen und Raumentwicklung	295
<i>Zoltán Huszár:</i>	
Die Rolle und die Bedeutung der Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft (DDSG) in Mittel-Europa im 19–20. Jahrhundert	325
<i>Mária Ormos:</i>	
Die Krise der Landwirtschaft und die Donau-Staaten in den 1920–1930er Jahren	337
<i>Loránt Tilkovszky:</i>	
Die Problematik der Bewahrungsmöglichkeiten der Minderheitenidentität in Ungarn im 20. Jahrhundert	351
<i>Hellmuth Strasser:</i>	
Die Donaukommission – Geschichte einer erfolgreichen Zusammenarbeit	363
<i>Zoltán Hajdú:</i>	
Fragen der Gebietsentwicklung im ungarischen Donautal	375
<i>Mirko Pak:</i>	
Der Einfluss der Nachbarländer auf die Regionalentwicklung der grenznahen Gebiete Sloweniens	389
<i>Gerhard Schüsselbauer:</i>	
Die Donau, die Idee „Europa“ und die Erweiterung der EU	397
Podiumdiskussion	405
Thema: Kulturelle, wissenschaftliche und Bildungskontakte in der EU sowie die Situation der Minderheiten in Ungarn Gesprächspartner der Diskussion: <i>Ludwig Rader, Ernő Barics, György Andrassy, Rózsa Begovác, Gábor Frank, István Kosztics, Milica Pavlov</i>	
Abschluss, Zusammenfassung der Konferenz	433
<i>Zoltán Huszár, Imre Somogyvári</i>	